

KL

Sendt pr. e-mail til [REDACTED]

Dato: 16-05-2024
Enhed: Demokratikontoret –
Styrelsesenheden
Sagsbeh.: Camilla Leidesdorff
Laudrup
Koordineret med:
Sagsnr.: 2024 - 5649
Dok. nr.: 156279

Indenrigs- og Sundhedsministeriets svar om stemmelighed i et udvalg

KL har ved e-mail af 23. april 2024 rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, idet KL fra tid til anden modtager spørgsmål fra kommunerne vedrørende retsvirkningerne af stemmelighed i et udvalg.

1. Det fremgår af KL's henvendelse, at nogle kommuner er af den opfattelse, at en udvalgs sag ikke skal videre til kommunalbestyrelsen, hvis der ved afstemning i udvalget er stemmelighed, selvom sagen i henhold til kommunens delegationsplan skal behandles af kommunalbestyrelsen. Det er således opfattelsen, at stemmelighed i udvalget medfører, at sagen stopper med udvalgsbehandlingen.

Det er imidlertid KL's forståelse, at sagen i en sådan situation skal videre til kommunalbestyrelsen, og at sagen skal indeholde forvaltningens indstilling.

Efter lov om kommunernes styrelse træffer kommunalbestyrelsen og udvalgene beslutninger ved stemmeflertal, jf. lovens § 11, stk. 3, og § 20, stk. 2, 2. pkt.

Af Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 257 f., fremgår om beslutning ved stemmeflertal ad § 11, stk. 3 (sml. § 20, stk. 2, 2. pkt.), bl.a. følgende:

”Bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsens beslutninger træffes ved stemmeflertal, kan ikke fraviges i forretningsordenen.

[...]

Kravet om stemmeflertal gælder også proceduremæssige beslutninger, f.eks. beslutningen om at udsætte sagens behandling til følgende møde. (Skr. af 25. april 2003, j.nr. 2003-2071/055-1, resumédata-basen 03.1.2). Kravet om stemmeflertal betyder, at en beslutning er truffet i overensstemmelse med et fremsat forslag, hvis et flertal af de afgivne stemmer er for forslaget. Hvis der er lige mange afgivne stemmer for som imod forslaget, eller hvis der er flere afgivne stemmer imod end for forslaget, er det bortfaldet.

[...]

Ved stemmelighed må et forslag, f.eks. om meddelelse af byggetilladelse, betragtes som bortfaldet med den virkning, at der meddeles afslag på ansøgningen. Er forslaget formuleret som en fastholden af en tidligere truffet beslutning, vil stemmelighed også medføre, at forslaget bortfalder, men da der ikke er truffet en ny beslutning, vil den hidtidige beslutning stå ved magt. Såfremt den tidligere afgørelse ønskes sat ud af kraft, må dette forelægges kommunalbestyrelsen med udtrykkelig indstilling herom.

Generelt gælder således, at hvis der ikke er et flertal af de afgivne stemmer for at hidføre en ændring i den bestående retlige eller faktiske tilstand, består denne uforandret.

I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen være forpligtet til positivt at træffe bestemmelse om et anliggende, f.eks. om udvalgs-mæssig placering af et sagsområde. I sådanne tilfælde, hvor der skal træffes et valg mellem nogle alternativer, må afgørelsen om fornødent træffes ved lodtrækning. (Skr. af 18. november 1981, j.nr. 1981/120/0800-2, resumé-databasen 81.1.6).

[...]

Det forhold, at et forslag er bortfaldet som følge af stemmelighed, afskærer ikke kommunalbestyrelsen fra at genoptage sagen på et senere møde, jf. ovenfor afsnit 1.1 under stk. 1.”

Kravet om stemmeflertal gælder beslutninger, der træffes i såvel kommunalbestyrelsen som udvalgene efter § 11, stk. 3, og § 20, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Kravet om stemmeflertal vil som udgangspunkt indebære, at et forslag i tilfælde af stemmelighed må anses for bortfaldet. Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse vil stemmelighed imidlertid alene føre til bortfald af forslaget, hvis det ligger inden for kommunalbestyrelsens eller udvalgets kompetence at bestemme, om forslaget skal fremmes eller bortfalde.

Kravet om stemmeflertal gælder også et udvalgs proceduremæssige beslutninger, men må efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse alene gælde beslutninger om udvalgets egen procedure, dvs. proceduremæssige beslutninger, som udvalget selv kan træffe, f.eks. beslutninger om at udsætte sagen til følgende møde, jf. det ovennævnte citat fra Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 257 f.

Kravet om stemmeflertal gælder følgelig ikke beslutninger, som udvalget ikke har kompetence til at træffe.

Det er således Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at hvis kommunalbestyrelsen har besluttet f.eks. i en delegationsplan, at en sag skal forelægges kommunalbestyrelsen, kan udvalget ikke ændre denne beslutning. I så fald skal udvalget træffe beslutning om en indstilling, der skal forelægges kommunalbestyrelsen i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af sagen. Er der ved sagens behandling i udvalget stemmelighed, må sagen efter den sædvanlige fremgangsmåde herfor forelægges kommunalbestyrelsen med den oplysning, at der foreligger stemmelighed.

2. Det fremgår endvidere af KL's henvendelse af 23. april 2024 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at nogle kommuner er i tvivl om, hvorvidt standsningsretten efter § 23 i lov om kommunernes styrelse kan benyttes i udvalgssager ved stemmelighed i udvalget.

KL henviser i den forbindelse til, at usikkerheden kan skyldes brugen af ordet ”bortfaldet” i Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 257, og kommentaren til § 23 på s. 483 f., hvor der henvises til bortfald af en ansøgning som følge af stemmelighed.

Det er KL's forståelse, at standsningsretten vil kunne benyttes i situationer, hvor der er stemmelighed i udvalget.

Efter § 23 i lov om kommunernes styrelse kan ethvert medlem af et udvalg standse udførelsen af en beslutning, der er truffet af udvalget, ved på mødet til beslutningsprotokollen at erklære, at pågældende ønsker sagen indbragt til afgørelse af kommunalbestyrelsen. Dette gælder dog ikke afgørelser, der ved lovgivningen er henlagt til udvalget.

Af Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 257 f., fremgår om beslutning ved stemmeflertal ad § 11, stk. 3 (sml. § 20, stk. 2, 2. pkt.), bl.a. følgende:

”Kravet om stemmeflertal gælder også proceduremæssige beslutninger, f.eks. beslutningen om at udsætte sagens behandling til følgende møde. (Skr. af 25. april 2003, j.nr. 2003-2071/055-1, resumédatabasen 03.1.2). Kravet om stemmeflertal betyder, at en beslutning er truffet i overensstemmelse med et fremsat forslag, hvis et flertal af de afgivne stemmer er for forslaget. Hvis der er lige mange afgivne stemmer for som imod forslaget, eller hvis der er flere afgivne stemmer imod end for forslaget, er det bortfaldet. [...]

Ved stemmelighed må et forslag, f.eks. om meddelelse af byggetilladelse, betragtes som bortfaldet med den virkning, at der meddeles afslag på ansøgningen. Er forslaget formuleret som en fastholden af en tidligere truffet beslutning, vil stemmelighed også medføre, at forslaget bortfalder, men da der ikke er truffet en ny beslutning, vil den hidtidige beslutning stå ved magt. Såfremt den tidligere afgørelse ønskes sat ud af kraft, må dette forelægges kommunalbestyrelsen med udtrykkelig indstilling herom.”

Af Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 483 f., fremgår om, hvilke beslutninger der kan forlanges standset ad § 23, bl.a. følgende:

”Det er alene beslutninger truffet af udvalget, hvis udførelse kan forlanges standset, og ikke beslutninger truffet af udvalgsformanden eller beslutninger truffet i den pågældende forvaltningsgren. Sml. § 31 a, stk. 3, om borgmesterens indgrebsret.

Standsningsretten gælder kun med hensyn til egentlige udvalgsbeslutninger. Tilkendegivelser, der ikke er udtryk for beslutninger, men alene er af rent informativ karakter, er således ikke omfattet af bestemmelsen. Derimod kan udførelsen af en beslutning om at meddele afslag på en ansøgning standses, uanset at retstilstanden ikke ændres ved beslutningen. Det er i den forbindelse uden betydning, om afslaget er begrundet i, at et flertal i udvalget har stemt imod et forslag om at fremme en ansøgning, eller at et forslag om at fremme en ansøgning er bortfaldet på grund af stemmelighed. Det har ikke betydning for anvendelsen af standsningsretten, om et udvalg ved behandlingen af en ansøgning skal tage stilling til det materielle indhold af ansøgningen, eller om udvalget som led i en ansøgningsprocedure skal træffe beslutning om, hvor vidt en i kommunen modtaget ansøgning skal fremsendes til en anden myndighed. (Skr. af 5. og 26. april 2004, j. nr. 2003/2070/159-1, der begge er optaget under resumédatabasen 04.1.2).”

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse nr. 9658 af 26. april 2004 om standsningsret i sager, der er bortfaldet på grund af stemmelighed i et udvalg (Resumédatabasen 04.1.2), fremgår følgende:

”Udtalt, at den kommunale styrelseslovs § 23 om udvalgsmedlemmers standsningsret er udtryk for en væsentlig fravigelse af det almindelige flertalsprincip. Der er tale om en vidtgående mindretalsbeskyttelsesregel, der hjemler det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem en ret til at gribe ind i sagsbehandlingen ved at standse udførelsen af en beslutning, der er truffet af udvalget med henblik på, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning i sagen. Reglen gælder alle udvalgsbeslutninger uden hensyn til, om forsinkelsen af beslutningernes udførelse medfører ulempe eller omkostninger for kommunen. Et medlems indgriben efter den kommunale styrelseslovs § 23 betyder, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer realitetsafgørelse i sagen.

Et udvalgs beslutning om at meddele afslag på en ansøgning vil være omfattet af bestemmelsen, uanset at retstilstanden ikke ændres ved beslutningen.

Hertil udtalt, at såfremt et udvalgs behandling af en sag om en ansøgning medfører, at der skal meddeles afslag på ansøgningen, vil sagen kunne kræves indbragt for kommunalbestyrelsen i medfør af den kommunale styrelseslovs § 23, uanset om afslaget er begrundet i, at et flertal i udvalget har stemt imod et forslag om at fremme ansøgningen, eller at et forslag om at fremme ansøgningen er bortfaldet på grund af stemmelighed.

I forlængelse heraf udtalt, at det ikke har betydning for anvendelsen af den kommunale styrelseslovs § 23, om et udvalg ved behandlingen af en ansøgning skal tage stilling til det materielle indhold af ansøgningen, eller om udvalget som led i en ansøgningsprocedure skal træffe beslutning om, hvorvidt en i kommunen modtaget ansøgning skal fremsendes til en anden myndighed.

Endvidere udtalt, at standsningsretten gælder med hensyn til egentlige udvalgsbeslutninger og finder ikke anvendelse for så vidt angår et udvalgs processuelle beslutninger. En beslutning om at videresende en ansøgning til en anden myndighed må efter ministeriets opfattelse anses som en beslutning, der er truffet af udvalget, jf. den kommunale styrelseslovs § 23.”

Standsningsretten kan efter § 23 i lov om kommunernes styrelse udøves for at standse udførelsen af en beslutning, der er truffet af et udvalg. Udførelsen af en beslutning om at meddele afslag på en ansøgning kan standses, uanset at retstilstanden ikke ændres ved beslutningen, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets ovennævnte udtalelse nr. 9658 af 26. april 2004. Standsningsretten kan også udøves, hvis et forslag om at fremme en ansøgning er bortfaldet, fordi der foreligger stemmelighed, jf. samme udtalelse. Et afslag på en ansøgning på grund af stemmelighed betragtes således som en beslutning, der er omfattet af standsningsretten efter § 23 i lov om kommunernes styrelse.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at andre egentlige udvalgsbeslutninger, hvor der ikke skal træffes afgørelse i en ansøgnings sag, men som f.eks. handler om at beslutte, hvilke reduktionsforslag der skal gennemføres, også er omfattet af standsningsretten. Hvis der i udvalget er stemmelighed om et forslag om at gennemføre en række reduktionsforslag, er retsvirkningen som følge af kravet om stemmeflertal i § 20, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, at udvalget har meddelt afslag på forslaget. Et sådant afslag vil skulle betragtes som en beslutning, der er omfattet af standsningsretten efter § 23 i lov om kommunernes styrelse, uagtet at beslutningen ikke ændrer på retstilstanden.

3. Dette brev vil blive offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase.

Med venlig hilsen

Nikolaj Stenfalk
Kontorchef